

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 31 lipca 2013 r.

Nr posiedzenia: 71

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Jerzy Chróścikowski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Sytuacja na rynku jaj konsumpcyjnych w Polsce i Europie.
 2. Realizacja wdrażania dyrektywy Rady nr 1999/74(WE) określającej minimalne normy ochronne dla kur nieśnych.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Jerzy Chróścikowski, Przemysław Błaszczyk, Beata Gosiewska, Henryk Górski, Piotr Gruszczyński, Andrzej Grzyb, Jan Maria Jackowski, Wiesław Kilian, Andrzej Kobiak, Marek Konopka, Marian Poślednik, Grzegorz Wojciechowski,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
 - podsekretarz stanu Tadeusz Nalewajk,
 - naczelnik Wydziału Rynków Mięsa, Jaj i Miodu w Departamencie Rynków Rolnych Halina Rutkowska,
 - główny specjalista w Departamencie Rynków Rolnych Jolanta Trybus,
 - specjalista w Departamencie Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Justyna Ślusarczyk,
 - główny specjalista w Departamencie Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Piotr Siwierski,
 - Inspekcja Weterynaryjna:
 - zastępca głównego lekarza weterynarii Jarosław Naze,
 - Parlament Europejski:
 - poseł Janusz Wojciechowski,
 - poseł Ryszard Czarnecki,
 - związki rolnicze i branżowe:
 - członek Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej Marek Adamski,
 - członek Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej Sylwester Gajewski,
 - starszy specjalista w Biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych Krzysztof Przedpełski,
 - prezes Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz Rafał Ratajczak,
 - członek Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz Jerzy Sztajerowski,
 - dyrektor biura Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz Barbara Ulatowska,
 - członkini Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu Jolanta Rola,
 - członek Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu Jerzy Leszkiewicz.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1 i 2. Informację na temat sytuacji na rynku jaj konsumpcyjnych w Polsce i Europie przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) Tadeusz Nalewajk. Jak poinformował, do 2010 r. produkcja jaj kurzych wynosiła ponad 10 mld sztuk. Zapotrzebowanie rynku krajowego pokrywało 70% produkcji, a ponad 30% zostało wyeksportowane. Mniejsza produkcja utrzymuje się od 2011 r. Produkcja jaj konsumpcyjnych w 2012 r. spadła do poziomu 8,5 mld sztuk, tj. o 8,3% w porównaniu do produkcji w 2011 r. wynoszącej 9,3 mld sztuk. W porównaniu z rekordową produkcją jaj w 2010 r. (10,1 mld sztuk), w 2012 r. spadek wyniósł aż 15,5% (1,6 mld sztuk). W ciągu 2 lat podaż jaj z krajowej produkcji była niższa aż o 1,6 mld sztuk. Spadek produkcji przyczynił się do znacznego wzrostu cen jaj spożywczych w 2012 r. Średnia cena jaj klasy L i M podlegała wahaniom i wyniosła 40,7 zł za 100 sztuk. Od początku 2013 r. ceny jaj systematycznie spadają. W I półroczu 2013 r. średnia cena jaj spożywczych wyniosła 34,6 zł za 100 sztuk. W czerwcu 2013 r. za 100 sztuk jaj klasy L i M płacono 28,3 zł, czyli o 27,4% mniej niż w styczniu 2013 r. W tym czasie średnia cena skupu jaj w zakładach przetwórczych spadła o 34,2%. W 2013 r. nie odnotowano również charakterystycznego wzrostu cen jaj w okresie Wielkanocy, co podyktowane było procesem dostosowywania się bardzo wysokich cen 2012 r. do bieżących warunków rynkowych

Informację na temat realizacji wdrażania dyrektywy Rady nr 1999/74(WE) określającej minimalne normy ochronne dla kur nieśnych przedstawił zastępca głównego lekarza weterynarii Jarosław Naze. Przypomnił, że przepisy dyrektywy zostały wdrożone do polskiego porządku prawnego w 2003 r. rozporządzeniem ministra rolnictwa i rozwoju wsi z 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich, które weszło w życie 26 marca 2004 r. W Polsce 1 stycznia 2012 r. działało 145 gospodarstw utrzymujących kury nioski w klatkach niezmodernizowanych, które nie zakończyły modernizacji klatek do 31 grudnia 2011 r. W związku z tym główny lekarz weterynarii opracował plan działań mających doprowadzić do stopniowej likwidacji produkcji jaj w klatkach niezmodernizowanych, który 5 grudnia 2011 r. został przekazany Komisji Europejskiej. Plan ten przewidywał, że fermy, które nie rozpoczęły w 2011 r. modernizacji klatek, będą hodowały kury nioski w innym systemie lub zakończą produkcję. Fermi, które rozpoczęły proces modernizacji, mogły kontynuować produkcję jaj w klatkach niezmodernizowanych do końca cyklu nieśności, ale nie dłużej niż do 31 lipca 2012 r. Jaja pochodzące z tych ferm były dodatkowo oznakowane i mogły być sprzedawane wyłącznie zakładom przetwórczym, konsumentowi końcowemu w wypadku sprzedaży bezpośredniej oraz odbiorcom z krajów trzecich, którzy nie wymagali przestrzegania przy produkcji jaj przepisów dyrektywy Rady 1999/74/WE. Realizacja tego planu była kontrolowana przez powiatowych lekarzy weterynarii co najmniej raz w miesiącu na fermach prowadzących modernizację klatek oraz w zakładach przetwórczych. W wypadku ferm utrzymujących kury nioski w klatkach niezmodernizowanych, w których produkcja jaj nie została zakończona do 31 lipca 2012 r., powiatowi lekarze weterynarii wydali decyzje administracyjne o zakazie wprowadzania jaj na rynek z rygorem natychmiastowego wykonania, co w konsekwencji spowodowało wyeliminowanie utrzymywania kur w klatkach niezmodernizowanych oraz zapewniło realizację stosowania przez Polskę art. 3 i 5 dyrektywy Rady 1999/74/WE.

Podczas dyskusji wskazywano, że produkcja jaj w Polsce rozwijała się wraz z rosnącym w UE zapotrzebowaniem na tani, produkowany w systemach klatkowych, niezawodnej jakości surowiec do przetwórstwa spożywczego. Surowiec ten odznacza się najwyższym poziomem bezpieczeństwa mikrobiologicznego. Polski sektor jaj stał się zapleczem produkcji jaj, głównie jako surowca do przetwórstwa w innych państwach Unii. Proces wdrażania wymagań unijnej dyrektywy spowodował długotrwałą destabilizację rynku jaj w Polsce i w UE. Konsekwencją wymiany stanowisk dla kur nieśnych w całej Unii Europejskiej jest wzrost kosztów produkcji jaj, spadek produkcji i konsumpcji jaj. Wzrost kosztów produkcji jaj spowodował wyraźnie widoczne już w 2012 r. pogorszenie konkurencyjności krajowego sektora jaj. Konsekwencją tej sytuacji jest m.in. 50-procentowy spadek eksportu jaj w skorupkach do krajów trzecich. W związku z tym udział Polski w unijnym eksporcie jaj w skorupkach obniżył się do poziomu 4%. W 2011 r. udział ten wynosił 10,5 %, a w 2012 r. – 15%. Nastąpiło pogorszenie opłacalności eksportu jaj – średnia wartość sprzedaży 1 tony jaj w skorupkach w 2013 r. spadła o 23%. Pytano, czy rząd zamierza w jakiś sposób chronić rynek i producentów jaj. Wskazywano też, że należy ograniczyć

dostęp jaj z innych krajów do polskiego rynku.

Odpowiadając na pytania, wiceminister Tadeusz Nalewajk wyjaśnił, że liczba kurników w Polsce znacznie wzrosła. Spowodowało to wzrost produkcji a w konsekwencji doprowadziło do spadku cen. Jego zdaniem, należy szukać innych rynków zbytu, bo krajowy rynek jest nasycony. Ponadto wiceminister Tadeusz Nalewajk poinformował, że resor rolnictwa działa bardzo aktywnie, aby wszyscy producenci jaj mieli takie same warunki produkcji i odpowiadali tym samym wymaganiom.

Opracowano w BPS, BKS